

8. Aktivitetsplan 2021-2022

Kansliets förslag: att styrgruppen fastställer följande Aktivitetsplan för 2021-2022

Landsbygdsnätverkets Aktivitetsplan 2021-2022

Under maj-september 2020 genomfördes en omfattande dialog med olika intressenter. Det är de nätverksbehov som identifierades genom dialogen i kombination med behoven inom ramen för landsbygdsprogrammet respektive havs- och fiskeriprogrammet, och den budget som tilldelas nätverket, som är utgångspunkten för styrgruppens prioriteringar. 2021-2022 är en period mellan två programperioder. Det innebär att nätverket under 2021 till 2022 verkar inom ramen för:

- förlängning och avslut av landsbygdsprogrammet 2021-2022
- avslut och uppstart av havs- och fiskeriprogrammet
- övergång till den strategiska planen i den gemensamma jordbrukspolitiken 2023-2027

Därför är också styrgruppens förslag om vad som bör stå om nätverket i den svenska strategiska planen för genomförandet av jordbrukspolitiken 2023-2027 en viktig utgångspunkt för prioriteringarna.

Övergripande mål och inriktning

Landsbygdsnätverket ska samla och skapa ett nätverkssamarbete mellan civilsamhällesorganisationer, näringslivsorganisationer, rådgivare, forskare och myndigheter med direkt och indirekt betydelse för att genomföra landsbygdsprogrammet, den kommande strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) och för att genomföra det nationella programmet med finansiering från Europeiska Havs- och Fiskerifonden. Nätverkets mål är att de ingående aktörerna samarbetar för att nå:

- **Ökat deltagande** i genomförandet av landsbygdsprogrammet, den kommande strategiska planen för CAP, inklusive lokalt ledd utveckling. Det samma gäller deltagande i genomförandet av det nationella havs- och fiskeriprogrammet. Det innebär att nätverket också verkar för genomförandet av den nationella livsmedelsstrategin och för att nå nationella miljö- och klimatmål samt nationella landsbygdspolitiska mål.
- **Ökad förmåga** bland organisationer och myndigheter att medverka till att genomföra landsbygdsprogrammet, den kommande strategiska planen och havs- och fiskeriprogrammet.

Det sker genom att nätverket är en plattform för:

- Att skapa **ömsesidigt lärande och samverkan** mellan olika kompetenser samt **mellan och inom olika nivåer; lokal, regional, nationell och internationell nivå**.
- Att **utbyta och bygga kunskaper** i synnerhet **för att främja innovationer** inom primärproduktionen i såväl gröna som blå näringar, men också inom lokalt ledd utveckling samt i verksamheter i annat näringsliv i landsbygder. I detta sammanhang är det viktigt att aktörer med kompletterande kompetenser och resurser kan kopplas samman för att skapa nya lösningar.

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjutergatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnatverket.se

E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

facebook.com/landsbygdsnatverket

[@landsbygdsnatve](https://twitter.com/landsbygdsnatve) - twitter

- **Att samla, analysera och sprida lärdomar från resultaten** av insatser som stöds av landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. samt programmet för lokalt ledd utveckling med finansiering från regionalfonden och socialfonden. Det är av vikt att sprida kunskap om metoder som fungerat så att dessa kan användas i hela landet.
- Att **koppla till och skapa synergier med andra unionsfinansierade strategier** och nätverk, i synnerhet för att stärka kunskaps- och innovationssystemet inom primärproduktionen men också för att stärka genomförandet av lokalt ledd utveckling.
- Att **underlätta för transnationella samarbeten** och **deltagande i europeiska nätverket**.

Struktur och drift

Medskapande och medlemsinflytande är grunden i Landsbygdsnätverket. En annan viktig grund är att det är en neutral arena där intressen med olika perspektiv kan mötas på likvärdiga villkor. En bred intressentdialog har visat att det finns ett stort intresse för att engagera sig i nätverket. För att nå målen om ökad delaktighet och ökad förmåga är det viktigt att de som samlas i nätverket får likvärdiga möjligheter att vara engagerade och drivande i den verksamhet som genomförs med nätverkets resurser. Ett viktigt motiv till engagemang är att delaktigheten bidrar både till nytta för de som deltar och till de övergripande målen. Merparten av verksamheten i nätverket ska initieras och utföras av de ingående aktörerna, det vill säga dess medlemmar. För den operativa insats som medlemmarna gör i nätverket ersätts direkta kostnader. Ett kansli bistår med support i samarbetet mellan medlemmarna.

Som medlemsdrivet nätverk har dess ingående aktörer ett gemensamt ägarskap av sitt nätverk. Det innebär att det är styrt av det partnerskap som nätverket utgör. De övergripande ramarna för styrningen sker genom EU-lagstiftningen samt genom landsbygdsprogrammen och den kommande strategiska planen för CAP, respektive havs- och fiskeriprogrammet, och med den budget som tilldelas nätverket. De löpande prioriteringarna och uppföljning av resultat sker genom en styrgrupp som är sammansatt av organisationer från näringsliv och civilsamhälle, från forskning och rådgivning samt från offentlig sektor. Representanterna från offentlig sektor ska utgöra en minoritet av styrgruppens ledamöter. Intressenter som representerar gröna och blå näringar samt miljö och klimat ska utgöra en majoritet i styrgruppen.

Prioritering av aktiviteter inom nätverket utgår från regelbundna inventeringar om viktiga nätverksbehov bland medlemmarna för att uppnå målen om ökad delaktighet och ökad förmåga. Prioriteringar omsätts i etappmål som ligger till grund för hur tillgängliga resurser fördelas mellan den verksamhet som medlemmarna samarbetar om att genomföra. Dessa mål och budget formuleras i aktivitetsplaner. Resultat och utfall följs regelbundet upp av styrgruppen och rapporteras till förvaltningsmyndigheten och övervakningskommittéerna.

Förvaltningsmyndigheten för landsbygdsprogrammet och för havs- och fiskeriprogrammet har uppdraget att tillhandahålla kansliet som ska bistå samarbetet mellan medlemmarna i nätverket. I uppdraget ingår att i samråd med medlemmarna upprätta stadgar som reglerar medlemskap, kostnadsersättning samt styrgruppens sammansättning, mandat och funktion.

Behovsinventering inför Aktivitetsplan

En intressentdialog har genomförts under 2020. Den finns redovisad i särskild rapport. Här följer en sammanfattning av rapporten.

Kommissionen vill att de nationella nätverken för den kommande gemensamma jordbrukspolitiken ska vara plattformar för ökad delaktighet och att de i ännu högre grad ska bygga kapacitet genom ömsesidigt lärande och samverkan. Det framgår av förslagen till EU-förordning. Resultaten från intressentdialogen visar att det överensstämmer väl med de svenska intressenternas önskan.

Många som vill lära av andras perspektiv

Dialogen visar att det finns många aktörer från olika intresseområden som vill engagera sig i nätverket. De är överens om att Landsbygdsnätverket är en viktig mötesplats där deras olika kunskaper och perspektiv kan korsbefrukta. Det är enligt flera intressenter en förutsättning för att hitta nödvändiga nya lösningar och nå målen med den gemensamma jordbruks- och landsbygdspolitiken, med havs- och fiskeriprogrammet och därigenom också bidra till de nationella målen med livsmedelsstrategin, klimat- och miljömål samt de nationella landsbygdspolitiska målen.

Många är angelägna om att under kommande år bidra till att utveckla nya innovativa lösningar i såväl de gröna som blå näringarna. Det finns en vilja att verka inom hela livsmedelskedjan, från primärproducent till konsument, och att inkludera fler samt att ”medskapa” hållbara lösningar i lokal och regional landsbygdsutveckling.

Information för gemensam reflektion

Dialogen visar att många är nöjda med de informationskanaler som har utvecklats inom nätverket, exempelvis Podden Landet, webinarierna och nyhetsbrev. Men flera vill kunna använda informationen mer för inspiration och gemensam reflektion, som ett led i en process med att gemensamt bygga kunskap och utveckla samarbeten.

Andra viktiga mervärden

Flera intressenter anser att det är viktigt att nätverket i större utsträckning än hittills kan fungera för nätverkande på olika nivåer, för att koppla samman olika aktörer både inom och mellan nivåer.

Ytterligare en funktion som många vill använda sitt engagemang i Landsbygdsnätverket till, är att nyansera den urbana normen och öka kunskapen om olika landsbygder. På så vis vill de bidra till en mer livsmedelsstrategisk och landsbygdsäkrad utformning och tillämpning av politiska beslut.

Angelägna fokusområden

Omställning, innovation, livsmedelsstrategi, entreprenörskap och lokal utveckling är fokusområden som många ser är angelägna fokusområden för nätverket kommande år.

Över 200 personer i dialogen

Över 200 personer från 76 organisationer och myndigheter har deltagit i dialogen. Hälften är intressenter från organisationer och myndigheter med ett sektorövergripande intresse och ansvarsområde, med fokus på exempelvis livsmedelsstrategier och lokal utveckling. Ytterligare ca 40% av de som deltagit i dialogen kommer från organisationer med fokus på gröna och blå näringar, inklusive miljö- och klimatfrågor. Dialogen har förts dels genom en enkätundersökning, dels genom workshops i nätverkets arbetsgrupper och internt i Jordbruksverket samt genom 13 fokusgruppsmöten.

Det är resultaten från intressentdialogen som ligger till grund för styrgruppens följande prioriteringar.

Principer för verksamheten 2021-2022

Merparten av verksamheten genomförs av personer som representerar organisationer och myndigheter som är medlemmar i nätverket. Oftast sker det genom att dessa personer samarbetar i olika grupperingar med stöd av nätverkskansliet. Vissa delar av verksamheten genomförs av kansliet. Grupperna leds av ordföranden som utses av styrgruppen. Det är gruppernas ordförande tillsammans med kansliet som sätter samman grupperna och utformar gruppens aktiviteter.

Viss verksamhet genomförs som utmaningsstyrda och mer tidsbegränsade nätverksprocesser vid sidan av grupperna. Det är medlemmarna som initierar utmaningarna. Processerna genomförs stegvis av berörda

medlemmar med stöd av kansliet från utmaning/samarbetsbehov till igångsättning av ett samarbete för att lösa utmaningen. I processerna kombineras på ett ändamålsenligt sätt olika arbetssätt för nätverkande. Styrgruppen tilldelar fortlöpande resurser från en budgetpost avsedd för utmaningsstyrda nätverksprocesser till de enskilda initiativen om en utmaning.

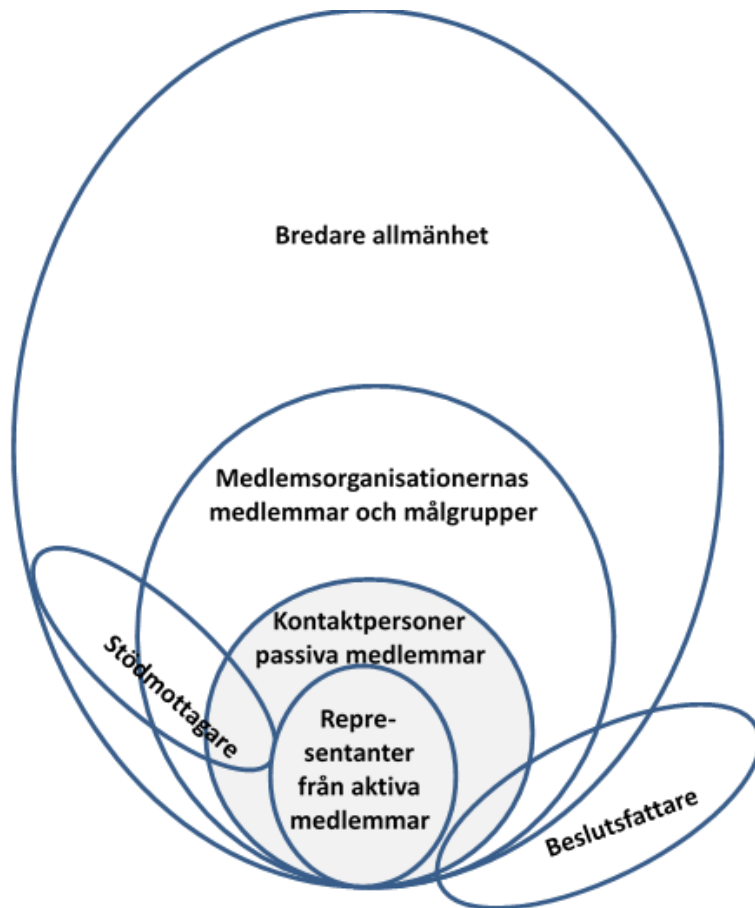
Styrgruppen har fastställt att all verksamhet som bedrivs inom Landsbygdsnätverket ska:

- vara inkluderande, dvs. den ska underlätta för alla, oavsett kön, ålder eller etnicitet att kunna delta i landsbygdsutvecklingen.
- vara miljömässigt hållbar
- bidra till att förbättra attityder och värderingar för en god balans mellan landsbygd och stad.
- ta hänsyn till och driva de möjligheter som digitalisering innebär.

Styrgruppen har vidare fastställt att:

- Organisationer och myndigheter som är medlemmar i Landsbygdsnätverket samt deras medlemmar och målgrupper är både utförare och den huvudsakliga målgruppen för de insatser som genomförs i nätverket. Till det kommer potentiella stödmottagare och beslutsfattare som viktiga målgrupper. I vissa avseenden är även en bredare allmänhet en mer sekundär målgrupp för de aktiviteter som genomförs inom nätverket.
- Erfarenhetsutbyte, insamlande och spridning av goda exempel samt nationellt och internationellt samarbete är viktiga verktyg för måluppfyllelse.
- Verksamheten ska bedrivas genom eller i samråd med och till gagn för dem som är verksamma på flera nivåer; lokal, regional nivå, nationell och internationell nivå. Verksamheten bör stärka nätverkandet såväl mellan regioner som inom regioner och mellan olika nivåer. Det sker delvis genom att det i alla grupper finns representanter från såväl lokal/kommunal, regional och nationell nivå. Leadergrupper och regionala klusterorganisationer är viktiga regionala noder i nätverket som samlar motsvarande aktörer som Landsbygdsnätverket samlar på nationell nivå. Därför är de viktiga aktörer i nätverket som ska finnas representerade i nätverkets olika verksamheter.
- Den kunskap som samlas och utvecklas i Landsbygdsnätverket ges en bred spridning i de organisationer och myndigheter som är medlemmar i nätverket. Den ska ligga till grund för såväl individbaserat som organisationsbaserat lärande. Den kunskap som samlas ges också en sådan spridning att det kan utgöra ett underlag för politikens utformning.
- I möjligaste mån är det individer från medlemsorganisationer som representerar Landsbygdsnätverket i internationella nätverksaktiviteter. Förankring och återkoppling ska ske till berörda medlemmar för att ge en bred spridning av de mervärden som det internationella nätverkandet ger.
- Kommunikation är ett viktigt verktyg för nätverksarbetet. I en kommunikationsplanen för 2021–2022 beskrivs principerna för vilka i nätverket som kommunicerar och vad som kommuniceras samt vilka kommunikationskanaler som används.

Utförare och målgrupper inom nätverket kan illustreras på följande sätt:

Repre-sentanter från organisationer och myndigheter kan vara både utförare och målgrupp (innersta grå cirkeln). Det finns också organisationer och myndigheter i nätverket som är mer passiva medlemmar. Nyttan av de insatser som genomförs i nätverket ska inte stanna bland individer i dessa två grå innersta cirklar. Den måste också komma personer i de andra cirklarna till del. Dock är ambitionsnivån att nå en bredare allmänhet betydligt lägre jämfört med målgrupperna som finns i de andra cirklarna.

Uppföljning av resultat

Etappmålen kommer dels följas upp genom en medlemsenkät med frågor om hur de upplever att förväntade resultat uppstått. I vissa avseenden kan resultaten följas upp kvantitativt. Grupperna inom nätverket kan också föreslå uppföljningsfrågor rörande operationella mål till medlemsenkäten. Men framför allt ska den operativa verksamheten följas upp i anslutning till att aktiviteter genomförs, exempelvis genom deltagarenkäter.

Etappmål 2022 och insatsområden

Följande bild illustrerar mållogiken för Landsbygdsnätverket. Den yttersta nyttan handlar om de politiskt formulerade målen som anges i kolumnen längst till höger. Närverksmålen med sikte på 2027 handlar om medlemsorganisationernas mervärde med att delta i och öka sin förmåga till att vara med och bidra till de politiskt uppsatta målen. Det beskrivs genom nätverksmålen i andra kolumnen från höger, där den första delen av meningens som formulerar målen är den samma för de två målen och därför anges i kolumnrubriken.

Med medlemsorganisationer avses civilsamhällesorganisationer, näringslivsorganisationer, rådgivare, forskare och myndigheter. Bland myndigheter finns också handläggande myndigheter, förvaltningsmyndigheten och utbetalningsmyndighet.

För att nå nätverksmålen 2027 finns etappmål för 2021-2022. De beskrivs i mittkolumnen. Även dessa handlar om medlemsorganisationernas mervärde och den första delen av meningens för samtliga etappmålen finns i kolumnrubriken.

De i nätverket (medlemmar eller kansli) som genomför insatser ska utforma dem på ett sådant sätt att de leder till etappmålen. Därför ska de som ansvarar för insatserna formulera operativa mål. Det illustreras genom andra kolumnen från vänster. Dessa formuleras i arbetsplaner och utfallet rapporteras i lägesrapporter till styrgruppen.

Första kolumnen från vänster beskriver insatsområdena som förväntas leda till målen. De i nätverket som medverkar till att planera, genomföra och följa upp insatserna utformar lämpliga aktiviteter och kommunikationsinsatser. Genom kansliet finns stöd för samordning och gemensamma kommunikationskanaler.

Insatsområden	Operativa mål	Etappmål 2022 Efter 2022 ska medlemsorganisationerna ha lärt sig av varandra och samarbetat mer för att utveckla och sprida kunskaper som:	Nätverksmål 2027 Medlemsorganisationerna har på olika nivåer och mellan nivåer varit delaktiga i och ökat sin förmåga till:	EU mål och nationella mål
<ul style="list-style-type: none"> - AKIS och ARAKIS insatser, inkl. Innovationssupport, EIP och grupp för innovationsfrämjande - Samverkan Gröna Kluster - Grupp Hållbara Gröna näringar - Grupp Fiske och Vattenbruk - Grupp Miljö och Klimat - Grupp Ung inkludering - Kompetensråd - Offentlig konsumtion så som MATtanken och Vildsvinsnätverk - Tidsbegränsade processer för specifika utmaningar - Informationspridning om stödmöjligheter 	De som ska genomföra insatserna har utformat de operativa målen så att de leder till →	<p>underlättar för kompetensutveckling, ökad innovationsförmåga och fler innovationer. Det ska leda till →</p> <p>bidrar till biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan. Det ska leda till →</p> <p>underlättar för att fler unga kan driva företag. Det har lett till →</p> <p>underlättar för att fler kan utbildas för att matcha naturbaserade företags kompetens- och arbetskraftsförsörjning. Det ska leda till →</p> <p>underlättar för att fler är engagerade i utvecklingen av Smarta landsbygder. Det ska leda till →</p> <p>gör att leadermetoden i högre utsträckning används av fler aktörer för att möta lokala och regionala utmaningar. Det ska leda till →</p>	<p>omställning till mer hållbart företagande, d.v.s. för att stödja utvecklingen av idéer och initiativ som handlar om att ställa om företagandet i landsbygder och kustbygder till mer miljö- och klimatomfattig, social och ekonomisk hållbarhet. Det har lett till att →</p> <p>omställning till mer hållbar lokal utveckling, d.v.s. för att stödja utvecklingen av idéer, företag och andra initiativ som ställer om den lokala utvecklingen i landsbygder och kustbygder till mer miljö- och klimatomfattig, social och ekonomisk hållbarhet. Det har lett till att →</p>	Landsbygdsnätverket har bidragit till att nå målen med CAP, EHFF, Livsmedelsstrategin, miljö- och klimatmål samt landsbygdspolitiska mål.
<ul style="list-style-type: none"> - Grupp Smarta landsbygder - Grupp ung inkludering - ARAKIS insatser - Stödja Leadergruppernas/LUS samordning med andra aktörer på olika nivåer. - Erfarenhetsutbyte och inspiration i uppstart av nya lokala leaderstrategier. - Stödja och inspirera till internationella samarbetsprojekt - Tidsbegränsade processer för specifika utmaningar - Informationspridning om stödmöjligheter 				

Förkortningen AKIS står för Agricultural Knowledge and Innovation Systems. För nätverkets del handlar det om kunskapsutbyte och kunskapsuppbyggnad inom jordbrukssektorn för att främja innovationer. Men motsvarande behov finns även inom de blå näringarna och inom annan typ av företagsamhet i landsbygder, inklusive socialt företagande. ARAKIS-insatser (Agri, Rural, Akva Kunskaps- och Innovationssystem) är för att möta dessa sektorsövergripande behov.

Begreppet naturbaserade näringar handlar om jordbruk, skogsbruk, trädgård, rennäring, fiske, vattenbruk, naturturism och andra näringar som baserar sin produktion på naturen och dess resurser.

Budget

Landsbygdsnätverket har en total budget på 26,4 miljoner kronor att disponera under 2021 till och med 2023, varav 2,4 miljoner kronor är TA-medel (dvs medel från budgeten för tekniskt stöd) från havs- och fiskerifonden för åren 2022 och 2022 och resterande (största delen) är TA-medel (medel för teknisk assistans) från landsbygdsprogrammet. Nya medel tillförs inför 2023 kopplat till den strategiska planen. Därtill kommer projektmedel för genomförande av aktiviteter kopplade till fiske och vattenbruk och för projektet MATtanken samt för Vildsvinsnätverket.

Nätverksmål 2027 är att medlemsorganisationerna har på olika nivåer och mellan nivåer varit delaktiga i och ökat sin förmåga till:	Etappmål 2022 är att medlemsorganisationerna ska ha lärt sig av varandra och samarbetat mer för att utveckla och sprida kunskaper som:	TA Budget inkl medel för inbokad verksamhet Tkr	Prioriterade insatsområden
att stödja utvecklingen av idéer och initiativ som handlar om att ställa om till hållbart företagande genom att:	underlättar för kompetensutveckling, ökad innovationsförmåga och fler innovationer. bidrar till hållbar miljö och minskad klimatpåverkan. underlättar för att fler unga kan driva företag. underlättar för att fler kan utbildas för att matcha naturbaserade företags kompetens- och arbetskraftsföröring. bidrar till hållbar offentlig konsumtion	3 000 400 200 150 0	ARAKIS (inkl AKIS och innovationssupport), Grupper för EIP och bredare innovationsfrämjande Samverkan Gröna Kluster Grupp Hållbara Gröna näringar Grupp Fiske och Vattenbruk (projektfinanserad) Grupp Miljö och klimat Grupp Fiske och Vattenbruk (projektfinanserad) Grupp Ung inkludering Kompetensrådet MATtanken och Vildsvinsnätverket (båda projektfinansierade)
att stödja utvecklingen av idéer, företag och andra initiativ som ställer om den lokala utvecklingen till mer miljö- och klimatmässig, social och ekonomisk hållbarhet genom att:	underlättar för att fler är engagerade i utvecklingen av Smarta landsbygder. gör att leadermetoden i högre utsträckning används av fler aktörer för att möta lokala och regionala utmaningar.	600 1 100	Grupp Smarta landsbygder Grupp Ung inkludering ARAKIS Stödja Leadergruppernas/LUS samordning med andra aktörer på olika nivåer. Erfarenhetsutbyte och inspiration i uppstart av nya lokala leaderstrategier. Stödja och inspirera till internationella samarbetsprojekt
Verskamhetsövergripande arbetssätt som 2022			
	mött aktuella utmaningar ökat kunskapen om stödmöjligheter ökat kunskapsspridning inom nätverket ökat erfarenhetsutbyte och samarbete generellt skapat bra medlemsinflytande, styrning och uppföljning gett god medlemsservice och effektiv samordning	1 000 50 800 600 200 14 500	Utmaningsstyrda tidsbegränsade nätverksprocesser Informationsinsatser främst inom ovanstående prioriterade insatser och verksamhetsgemensam kommunikation Verksamhetsgemensam kommunikation Erfarenhetsutbyte generellt (nationellt och internationellt) Styrgruppen Kanslipersonal
	Samtlig verksamhet	22 600	
		26 400	TA LBP och EHEFF 2021-2023
		3 800	Kvar 2023 tillsammans med nya medel från CAP/Strategiska planen